

RÅD FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP I
KUNNSKAPSEKTOREN – BEREDSKAPSRÅDET

Årsrapport 2022

Universitetet i Stavanger
Foto: Siri Pedersen/UiS

Innhold

Rådets mål og arbeid	3
1. Om Beredskapsrådet	4
1.1. Bakgrunn for Råd for samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren	4
1.2. Medlemsoversikt pr. 31.12.22	5
1.3 Ledelse av Beredskapsrådet og sekretariatet	6
2. Aktiviteter 2022	7
2.1 Veileder i ROS-analyser for kunnskapssektoren	7
2.2 Prosjekt rolle og ansvar	7
2.3 Beredskapskonferansen 2022	8
2.4 Webinar om kontroll med kunnskapsoverføring i UH-sektoren	9
2.5 Evaluering og revisjon av Forslag til tiltak for forebygging av radikaliserings- og voldelig ekstremisme i UH-sektoren («Tiltakslisten»)	9
2.6 Rådsmøter	9
2.7 Andre aktiviteter i 2022	10
3. Beredskapsrådets videre arbeid	11

OVERORDNET MÅL

Rådet er et frivillig tiltak for å styrke arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i et bredt lag av kunnskapssektoren. Det tas sikte på at statlige og private institusjoner opparbeider seg kunnskap om feltet slik at de kan arbeide systematisk og godt med dette. En viktig oppgave for rådet vil være å legge til rette for utvikling av en samordnet praksis i sektoren på områder det vurderes hensiktsmessig, og bidra til deling av beste praksis og erfaring mellom virksomhetene. Rådet bør blant annet bidra til at private virksomheter tilegner seg kunnskap om krav og føringer som er gitt fra myndighetene til de statlige institusjonene.

AKTUELLE TEMAER

Risiko- og sårbarhetsanalyser, beredskapsplaner, kriseorganisering, øvelser, fysisk sikring og informasjonssikkerhet samt andre temaer med grenseflater mot samfunnssikkerhet og beredskap, som forebygging av voldelig ekstremisme, eksportkontroll og forskningssamarbeid, reisesikkerhet og utveksling. Det er også aktuelt for Beredskapsrådet å belyse metodiske tilnærminger til risikostyring og beredskapsarbeid, samt framheve prinsipper og føringer for samvirke og samarbeid med lokale aktører og instanser. For detaljer og oppfølging henvises det til Rådets handlingsplan som revideres jevnlig.

SEKRETARIAT

Universitetet i Stavanger (UiS) ivaretar en fagligbasert sekretariatsfunksjon for rådet. Sekretariatet skal være en faglig rådgiver og pådriver for arbeidet i Rådet, utføre oppdrag, utredninger/analyser og forestå praktiske funksjoner som saksforberedelse, møtekalning, referatskriving samt andre relevante arbeidsoppgaver. Sekretariatet vil ha løpende kontakt mot Kunnskapsdepartementet (KD) og de aktuelle kontaktpersoner KD oppnevner. Rådet og sekretariatet finner for øvrig selv egnede samarbeidsformer.

Foto: Siri Pedersen/UiS

1. Om Beredskapsrådet

1.1 Bakgrunn for Råd for samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren

I 2017 oppnevnte Kunnskapsdepartementet (KD) Råd for samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren (Beredskapsrådet), som et frivillig tiltak for å styrke arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i universitets- og høyskolesektoren (UH-sektoren). De 14 medlemmene av rådet er representanter for statlige og private universiteter og høyskoler, fagskoler, studentsamskipnader, folkehøyskoler og virksomheter underlagt departementet. Leder velges blant rådsmedlemmene for en periode på normalt to år. Universitetet i Stavanger (UiS) ivaretar sekretariatsfunksjonen for rådet og er kontaktpunkt mot KD.

En viktig oppgave for rådet er å legge til rette for samordnet praksis innen arbeidet med risikostyring og sikkerhet på de områder der det vurderes hensiktsmessig, og bidra til deling av beste praksis og erfaring mellom virksomhetene. Rådet skal blant annet bidra til at private virksomheter tilegner seg

kunnskap om krav og føringer som er gitt fra myndighetene til de statlige institusjonene. I tillegg har rådet til hensikt å stimulere det lokale samarbeidet innenfor samfunnssikkerhet og beredskap med kommuner, nødetater, frivillige organisasjoner og andre relevante virksomheter. I 2022 har sekretariatet vært organisert slik:

- Faglig sekretariatsleder Marie Røyksund (60%), førsteamanuensis risikostyring og samfunnssikkerhet, Institutt for sikkerhet, økonomi og planlegging (ISØP-TN)
- Rådssekretær Inghild Marie Mjelva (20%), Ingeborg Nymo fra 01.05.22
- Professor II Anja Dalgaard-Nielsen (20%) med særlig kompetanse innen forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme, antiterror med mer.
- En faglig referansegruppe bestående av professor Sissel Haugdal Jore og professor Bjørn Ivar Kruke.

Foto: Siri Pedersen/UiS

1.2 Medlemsoversikt pr. 31.12.22

Funksjon	Oppnevnt av	Institusjon	Navn	Stilling
Rådsmedlem	UiO	Universitetet i Oslo	Johan Løberg Tofte	Seksjonssjef for HMS og beredskap
Rådsmedlem	NTNU	NTNU	Emil T.C. Holmen ¹	Kst. Faggruppe-leder Sikkerhet og Beredskap
Rådsleder	UHR: Universitets- og høgskolerådet	UiT-Norges Arktiske Universitet	Odd Arne Paulsen	Avd.direktør for organisasjon og økonomi
Rådsmedlem	UHR: Universitets- og høgskolerådet	Universitetet i Bergen	Roar Nese	Seksjonssjef HMS
Rådsmedlem	UHR: Universitets- og høgskolerådet	Universitetet i Sørøst-Norge	Bjørnulf Stokvik	Fagleder beredskap
Rådsmedlem	UHR: Universitets- og høgskolerådet	Universitet i Agder	Jan Egil Heinicke ²	Seniorrådgiver/sikkerhetsleder
Rådsmedlem	UHR: Universitets- og høgskolerådet	Høgskolen i Østfold	Lars Erik Aas	Sikkerhets- og beredskaps-rådgiver
Rådsmedlem	UHR: Universitets- og høgskolerådet	Handelshøyskolen BI	Magnus Wølner	Seniorrådgiver
Rådsmedlem	Nasjonalt fagskoleråd	Noroff University College	Ernst Sundt	Head of risk and Compliance, Noroff Education
Rådsmedlem	Folkehøgskolerådet	Folkehøgskolerådet	Anne Tingelstad Wøien	Daglig leder
Rådsmedlem	Samskipnadsrådet	Samskipnadsrådet	Fam Karine Heer Aas	Seniorrådgiver
Rådsmedlem	Direktoratene	Norges forskningsråd	Herleif Sandbakken	CSO/teamleder sikkerhet og beredskap
Rådsmedlem	Rådet/KD	Norsk Student organisasjon	Jens Kristian Øvstebø ³	Student

¹ Eirik A. Brattheim erstattet HMS-sjef Hilde Apneseth som rådsmedlem fra NTNU (mars. 22). Grunnet foreldrepermisjon var Emil T.C. Holmen stedfortredende for Brattheim på møtet den 23. nov. 22

² Jan Egil Heinecke erstattet seniorrådgiver og jurist Ingunn Nordlie Ugland som rådsmedlem fra UiA (sept. 22)

³ Jens Kristian Øvstebø erstattet Viktoria Opsahl som rådsmedlem fra Norsk Student Organisasjon (sept. 22)

Medlemmer og varamedlemmer oppnevnes for tre år med mulighet for reoppnevning i tre år. Medlem fra Norsk Studentorganisasjon (NSO) oppnevnes for ett-to

år om gangen. Dersom et medlem melder forfall eller ønsker å trekke seg, trer varamedlem inn.

1. Om Beredskapsrådet

1.3 Ledelse av Beredskapsrådet og sekretariatet

I 2022 ble det gjort et lederskifte i Beredskapsrådet. Gøril Heitmann, tidligere assisterende direktør ved UIT-Norges Arktiske Universitet, fungerte som leder frem til hun gikk over i en ny stilling i mars 2022. Etter en intern nominasjonsprosess, ble det gjennomført et ekstraordinært rådsmøte den 9. september, og Roar Nese, Seksjonssjef HMS ved Universitetet i Bergen, ble valgt som ny leder for Beredskapsrådet.

Roar Nese

Marie Røyksund er faglig sekretariatsleder for Beredskapsrådet. Hun er til daglig ansatt som førsteamanuensis ved Institutt for sikkerhet, økonomi og planlegging ved Universitetet i Stavanger, hvor deler av stillingstiden skal benyttes til forskningsaktivitet innenfor fagfeltene risiko- og samfunnsikkerhet.

Marie Røyksund

Ingeborg Nymoen overtok som rådssekretær den 1. mai 2022, da Inghild Marie Mjelva gikk over i en ny stilling. Ingeborg Nymoen er ansatt som seniorrådgiver ved Det teknisk-naturvitenskapelige fakultetet, UiS.

Ingeborg Nymoen

2. Aktiviteter 2022

I perioden 2022- 2025 skal Beredskapsrådet arbeide ut ifra følgende målsettinger:

1. Beredskapsrådets rolle og ansvar i det forebyggende sikkerhet- og beredskapsarbeidet i kunnskapssektoren er tydelig definert, avklart og implementert.
2. Beredskapsrådet har etablert et faglig fundament som omfatter aktuelle begreper, prinsipper og metoder for å tilrettelegge en felles forståelse og «beste praksis» i sektorens arbeid med sikkerhet og beredskap.

3. Beredskapsrådet har etablert en oversikt over hvilke arenaer erfaringsdeling og læring skjer i sektoren i dag, og utarbeidet en strategi for hvordan denne samhandlingen kan og bør styrkes.

I arbeidet med å nå målene, ble det satt opp en handlingsplan for 2022 som fokuserte særlig på mål 1 og mål 2. Dette gjenspeiles også i aktivitetene som ble gjennomført dette året.

2.1 Veileder i ROS-analyser for kunnskapssektoren

Sekretariatet har i samarbeid med fagmiljøet ved Universitetet i Stavanger utarbeidet en veileder i risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser). Veilederen er basert på den mest oppdaterte kunnskapen og forskningen som er tilgjengelig innenfor risikofaget. Den er ment å være et oppslagsverk spesielt for personer som har roller og ansvar knyttet til gjennomføring av ROS-analyser. Veilederen er primært rettet mot virksomheter innen høyere utdanning og forskning, men den faglige tilnærmingen til ROS- analyse-

prosessen er også nyttig for andre virksomheter og sektorer. Selv om omfanget må tilpasses både analysens formål og virksomhetens størrelse og ressurser, er den faglige tilnærmingen likevel relevant.

Arbeidet med ROS-veilederen ble presentert på Beredskapskonferansen i Bodø i april og publisert på Beredskapsrådets nettside i mai 2022. [Websiden](#) ble besøkt 598 ganger i 2022.

2.2 Prosjekt rolle og ansvar

I tråd med Beredskapsrådets handlingsplan 2022-2025, ble det i rådsmøtet den 14. september vedtatt et prosjekt hvor formålet er å arbeide målrettet med å definere og avklare Beredskapsrådets rolle og ansvar i det forebyggende sikkerhets- og beredskapsarbeidet i kunnskapssektoren. Som del av prosjektet, skal det lages en oversikt over relevante interessenter og samarbeidspartnere i og utenfor sektoren. Prosjektet har som mål å være ferdig til mai 2023.

Følgende møtevirksomhet ble gjennomført i løpet av høsten, hvor fokus var på samarbeid, informasjonsdeling og avklaringer om roller og ansvar:

- 1.november: Møte med NOKUT
- 1.november: Møte med Kunnskapsdepartementet (KD)
- 2.november. Møte med Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir)

2. Aktiviteter 2022

2.3 Beredskapskonferansen 2022

Beredskapskonferansen ble gjennomført i Bodø i godt samarbeid med Øvelse Nord, Nord Universitet og Kunnskapsdepartementet den 26. april. Hovedtemaet for konferansen var «God risikoforståelse – hvorfor er det så viktig?» Les mer om konferansen [her](#) og se programoversikten under. Dagen ble avsluttet med en felles omvisning og middag på Luftfartsmuseet.

Det var totalt 101 deltakere på konferansen,

hvorav mange deltok som observatør på Øvelse Nord dagen etter, den 27. april.

Det ble gjennomført en evaluering i etterkant av konferansen, og tilbakemeldingene var jevnt over gode. Et innspill som Beredskapsrådet tar med seg videre i planleggingen av konferansen i 2023, er ønsket om mer tid og rom til å stille spørsmål og dele erfaringer.

BEREDSKAPSKONFERANSEN 2022

TEMA	TALER
11.30 – 12.50 Åpning og relevant nytt for kunnskapssektoren	
Velkommen	Rektor Nord universitet, Hanne Solheim Hansen
Kort orientering fra Beredskapsrådet	Leder Beredskapsrådet, Roar Nese
Åpningsinnlegg ved Kunnskapsdepartementet	Statssekretær Oddmund Løkensgard Hoel
Informasjon om Øvelse Nord	Øvelsessjef i Øvelse Nord, Erlend Hagenes
Nytt fra Kunnskapsdepartementet - revidert styringsdokument og oppfølging av sikkerhetsloven	Kunnskapsdepartementet
Kontroll av kunnskapsoverføring – regelverk og praksis	Utenriksdepartementet, seksjon for eksportkontroll
Sikresiden.no	Sikresiden.no, ved Christine Berntzen i samtale med seniorrådgiver rektors stab ved Nord universitet, Arne Brinchmann
Pause	
13.15 - 14.00 Nasjonal kriseledelse under en pandemi	
Erfaringer fra pandemihåndteringen	Assisterende helsedirektør i Helsedirektoratet, Espen Rostrup Nakstad Statsforvalter i Rogaland, Bent Høie Kjetil Moe (konferansier)
Pause lunsj	
15.00 - 16.20 ROS-analyser som beslutningsstøtte: hvordan er det mulig å få til i praksis?	
Et overordnet blikk på trusler og risici af relevans for UH-sektoren	Professor II ved Universitetet i Stavanger, Anja Dalgaard-Nielsen
Presentasjon av ny ROS-veileder for kunnskapssektoren	Faglig sekretariatsleder i Beredskapsrådet, Marie Røyksund, ph.d.
ROS-analyser til glede og besvær	Seniorrådgiver Høgskolen i Innlandet, Kari Kjærmet
Betydningen av en tydelig forankring i ledelsen i arbeidet med ROS-analyser	Rektor Nord universitet, Hanne Solheim Hansen
Erfaringsdeling: Diskusjon i grupper og felles oppsummering	
Pause	
16.35 - 17.30 Hvordan forberede seg på og håndtere PLIVO-hendelser?	
Kongsberg-hendelsen sett fra USN. Hvilke utfordringer oppstod og hva lærte vi?	Infrastrukturdirektør Universitetet i Sørøst-Norge, Gro Bratsberg
Forebyggende- og konsekvensreducerende tiltak i Bls arbeid med PLIVO-hendelser.	Seniorrådgiver ved BI, Magnus Wølner
Spørsmål fra salen	
Oppsummering/avslutning	Leder Beredskapsrådet, Roar Nese
19.30 Middag	

2. Aktiviteter 2022

2.4 Webinar om kontroll med kunnskapsoverføring i UH-sektoren

Den 15. november arrangerte Beredskapsrådet, Cybersikkerhetssenter for forskning og utdanning og Politiets sikkerhetstjeneste (PST) et timelangt webinar om kontroll med kunnskapsoverføring. Målgruppen for webinarret var alle som jobber med eksportkontrolltematikken i forsknings- og utdanningsvirksomhetene. Hensikten var å belyse

ulike praktiske problemstillinger og muligheter knyttet til det gjeldende regelverket, og sammen dele gode løsninger og erfaringer for å redusere noe av usikkerheten mange av virksomhetene kjenner på.

Det var 175 påmeldte til webinarret. En oppsummering av webinarret finner du [her](#).

2.5 Evaluering og revisjon av Forslag til tiltak for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme i UH-sektoren («Tiltakslisten»)

Gjennom å evaluere «Tiltakslisten» ønsket Beredskapsrådet å få innsikt i om innholdet og tiltakene som ble utarbeidet i 2018 fremdeles er relevante, og hvorvidt dokumentet er tilstrekkelig kjent og brukt av utdanningsinstitusjonene som del av sikkerhets- og beredskapsarbeidet.

Som del av evalueringen ble det utarbeidet en frivillig og anonym spørreundersøkelse som ble sendt ut til deltakere av Beredskapskonferansen 2022. Halvparten av de som svarte på undersøkelsen oppga at de kjente

til «Tiltakslisten», og noen få oppga at deres virksomhet viste til denne i egne ROS-analyser og planverk.

Den 7. juni ble det gjennomført et faglig halvdagsseminar i lokalene til Senter for ekstremismeforskning (C-REX, UiO). Til stede var flere forskere innen fagfeltet, og på seminaret ble det faglige innholdet i «Tiltakslisten» gjennomgått.

Arbeidet med evaluering og revisjon av «Tiltakslisten» avsluttes i starten av 2023.

2.6 Rådsmøter

Beredskapsrådet avholdt fire ordinære og ett ekstraordinært møte i 2022:

- 9. februar (ekstraordinært - valg av ny Rådsleder)
- 9. mars (digitalt)
- 31. mai (digitalt)
- 14. september (digitalt)
- 23. november (heldagsmøte ved Universitetet i Bergen)

Offisielle referater fra møtene er publisert på rådets nettsider. Ferdigstillingen av ROS-veilederen, evaluering og revisjon av «tiltakslisten for forebygging av radikaliserings og

voldelig ekstremisme», Beredskapskonferansen og «Prosjekt roller og ansvar» har vært en stor del av rådets arbeid i 2022, men også andre temaer har blitt belyst. Nedenfor følger noen saker som stod på agendaen i året som gikk:

Handlingsplan med tidsplan for 2022
Med utgangspunkt i målsettinger og handlingsplan for perioden 2022-2025, la sekretariatet frem en detaljert tidsplan og prioritert liste for 2022. Denne ble diskutert og vedtatt på rådsmøtet den 9. mars.

2. Aktiviteter 2022

Oppnevning av nye medlemmer i Beredskapsrådet

I henhold til mandatet skal Universitets- og høyskolerådet (UHR) oppnevne seks utdanningsinstitusjoner til Beredskapsrådet for en ny tre-års periode. Sekretariatet la frem utkast til brev til UHR om oppnevning av tre nye rådsmedlemmer og reoppnevning av tre sittende rådsmedlemmer (f.o.m. 01.01.23), samt utkast til brev til Kunnskapsdepartementet (KD) om oppnevning av ett nytt rådsmedlem (9. mars).

Høringssvar fra Beredskapsrådet om forslag til revidert eksportkontrollforskrift

Sekretariatet la frem Utenriksdepartementet sitt høringsforslag til endring i eksportkontrollforskriften og forslag til høringssvar fra Beredskapsrådet. Rådsmedlemmene gav nyttige innspill til utkastet, som i etterkant ble inkludert i det endelige høringssvaret (31. mai).

Beredskapskonferansen 2023

Programkomiteen fremmet forslag om å flytte konferansen til høstsemesteret og bruke noe tid på videreutvikling av konferansekonseptet (14. september).

I 2022 har Beredskapsrådet fått flere interessante orienteringer fra blant annet:

- Kunnskapsdepartementet om Sikkerhetsloven og dens betydning for kunnskapssektoren (9. mars) og om prosjektet «Sikkerhetsrigg» (14. september)
- Folkehøgskolerådet om resultatene fra en spørreundersøkelse om ROS-analyser, beredskapsplaner og øvelser blant 83 aktive skoler (31. mai)
- Fagskolerådet om arbeidet med å etablere beredskapsnettverk for høyere yrkesfaglig sektor (14. september)
- Sikresiden.no om siste nytt, blant annet om «Spionknappen», studentspillene «Trygg fadder» og e-læringskurs (ledere), samt personvernspill (14. september)
- Samskipnadsrådet om hvordan samskipnadene jobber med sikkerhet og beredskap (23. november)
- Universitetet i Bergen om erfaringer og utfordringer i arbeidet med ROS-analyser, herunder implementering av ROS-veilederen (23. november)

Den sikkerhetspolitiske situasjonen og betydningen for UH-sektoren

Beredskapsrådet gjorde seg noen betraktninger om hvilken betydning den sikkerhetspolitiske situasjonen kan ha for utdanningsinstitusjonene og på hvilken måte rådet kan bidra i forhold til sektoren (23. november).

2.7 Andre aktiviteter i 2022

Konferanser og arrangementer

- Rådsleder Roar Nese deltok på Rundebord for akademisk samarbeid med Kina i regi av Kunnskapsdepartementet:
 - 11. mai ved Universitetet i Bergen
 - 31. august ved UiT-Norges Arktiske Universitet
- Sekretariatsleder Marie Røyksund ble invitert til å holde et innlegg ved Hovedverneombudskonferansen i Stavanger 2022 (7.- 8. september). Tittel på innlegget var:

«Sikkerhet, beredskap og ytringsklima»

- Sekretariatsleder Marie Røyksund deltok som observatør ved eduCSC sin Øvelse Morris i Trondheim 29. september.

Øvrig møtevirksomhet og samarbeid (Rådsleder og/eller sekretariat)

- Møte med Direktorat for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) 7. juni. Agenda var en innledende samtale om funksjoner/roller og gjensidig behov og ønsker for samarbeid og informasjonsdeling.

3. Beredskapsrådets planer for 2023

- Møte med Nettverk for høyere yrkesfaglig utdanning (HYU) den 24. oktober for å diskutere samhandlingsmuligheter
- Oppfølging av direkte henvendelser fra utdanningsinstitusjoner og underliggende virksomheter, f.eks. spørsmål om ROS-veileder og generelt om risikosty-

ring. Dette utgjorde fire møter i 2022.

Sekretariatet har ellers løpende dialog og samarbeidsmøter med kontaktperson i Kunnskapsdepartementet og med [Sikresiden.no](https://www.sikresiden.no), i tillegg til jevnlig samarbeid med eduCSC - SIKT.

3. Beredskapsrådets planer for 2023

Målsettingene og handlingsplanen for perioden 2022-2025 legger premissene for Beredskapsrådets arbeid i 2023. Det er flere pågående aktiviteter som skal avsluttes i løpet av våren, herunder anbefalingene for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme i UH-sektoren og Prosjekt roller og ansvar. Når det gjelder sistnevnte prosjekt, vil det trolig bli aktuelt å følge opp med aktivitet knyttet til både organisering, arbeidsform og hvordan Beredskapsrådet skal styrke kommunikasjonen og informasjonsflyten ut mot virksomhetene. Dette blir særlig viktig for Beredskapsrådet i oppdraget om å samordne beste praksis og legge til rette for erfaringsdeling i kunnskapssektoren. I løpet av 2023 skal det derfor utarbeides en ny kommunikasjonsstrategi. Det er også et ønske om å oppdatere nettsidene med hensyn til både struktur og innhold.

Når det gjelder det faglige utviklingsarbeidet,

er det særlig tre aktiviteter som planlegges igangsatt i løpet av 2023:

- Videreutvikling og organisering av Beredskapskonferansen 2023. Denne flyttes også til høstsemesteret.
- Tydeliggjøre sammenhengen mellom de ulike sikkerhetsområdene i sektoren, herunder samfunnssikkerhet, nasjonal sikkerhet, informasjonssikkerhet og personvern samt internkontroll og HMS.
- Videreutvikle en «beste tilnærming» og legge til rette for erfaringsdeling når det gjelder kontroll med kunnskapsoverføring (eksportkontroll).

Beredskapsrådet ønsker også å fortsette dialogen med KD, NOKUT og HK-dir i 2023. Det er viktig å tilstrebe en felles forståelse av kravene som stilles til virksomhetene gjennom [Styringsdokumentet](#) for arbeidet med sikkerhet og beredskap i Kunnskapsdepartementets sektor (KD, desember 2021).

